اندیشکده راهبردی تبیین
مجموعه مقالات –تیر ماه ۱۳۹۶

معرفی گروه‌های نظامی جریان مقاومت فلسطینی

مجموعه مقالات

معرفی گروه های نظامی جریان مقاومت فلسطینی

کاری از اندیشکده راهبردی تبیین

وبسایت اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، خیابان پاسداران، چهارراه فرمانیه، خیابان بوستان، خیابان نسترن، پلاک ۳۲

کد پستی : ۱۵۸۵۶۸۶۷۱۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۲۳۹

مقدمه

جریان‌ها و گروه‌های فلسطینی را با اغماض و تسامح می‌توان به دو طیف سیاسی و نظامی تقسیم نمود. طیف سیاسی به دنبال سازش و صلح به منظور حل مسئله فلسطین و یا دست‌یابی به حقوق و مشروعیت سیاسی از طریق مذاکره و دیگر اقدامات سیاسی بوده است؛ اما در نقطه مقابل طیفی دیگر بر نبرد مسلحانه و سخت در قبال رژیم صهیونیستی برای نابودی رژیم و یا ستاندن حق خویش ولو مرزهای ۱۹۶۷ تأکید داشته است.

در ششمین کنفرانس بین‌المللی حمایت از انتفاضه فلسطین امام خامنه‌ای در سخنانی با ذکر کتائب و گردان‌های نظامی فلسطینی به جای نام اصلی جریان‌ها بر حمایت از طیفی که معتقد به نبرد مسلحانه علیه رژیم هستند، تأکید نمودند. ایشان فرمودند: «در جنگ ۳۳ روزه، عملاً همه‌ی راه‌های امدادرسانی به ملّت لبنان و مقاومان سلحشور حزب‌الله بسته شده بود، امّا به یاری خداوند و اتّکاء به نیروی عظیم مردم مقاوم لبنان، رژیم صهیونیستی و حامی اصلی آن یعنی ایالات متّحده‌ی آمریکا، شکست مفتضحانه‌ای را متحمّل شدند که دیگر به‌آسانی جرئت حمله به آن دیار را نخواهند کرد. مقاومت‌های پی در پی غزّه که اینک به قلعه‌ی شکست‌ناپذیر مقاومت مبدّل شده است، در طی چند جنگ پیاپی نشان داد که این رژیم، ضعیف‌تر از آن است که در مقابل اراده‌ی یک ملّت، توان ایستادگی داشته باشد. قهرمان اصلی جنگ‌های غزّه، ملّت سلحشور و مقاومی است که با وجود تحمّل چندین سال محاصره‌ی اقتصادی، امّا با اتّکاء به قدرت ایمان، همچنان از این قلعه دفاع می‌کند. جای آن دارد که از همه‌ی گروه‌های مقاومت فلسطین، سرایاالقدس از جنبش جهاد اسلامی، کتائب عزّالدّین قسّام از حماس، کتائب شهداء الاقصی از فتح و کتائب ابوعلی مصطفی از جبهه‌ی خلق برای آزادی فلسطین که نقش ارزشمندی در این جنگ‌ها داشتند، تقدیر به عمل آید.»[۱]

لذا در این نوشتار ما سعی داریم به بررسی اهداف و عملکرد هرکدام از کتائب سرایا القدس، کتائب عزّالدّین قسّام، کتائب شهداء الاقصی و کتائب ابوعلی مصطفی بپردازیم؛ اما در انتها اشاره‌ای به جنبش جدید التاسیس صابرین که مورد اشاره رهبری قرار نگرفت هم خواهیم پرداخت. شاید بتوان عدم وزن سیاسی-نظامی و همچنین حساسیت‌های فرقه‌ای ایجاد شده نسبت به شیعه نامیدن این جنبش را از دلایل عدم ذکر نام صابرین در کنار چهار کتائب دیگر از سوی امام خامنه ای دانست.

۱-کتائب عزالدین قسام از حماس

گردان یا کتائب عزالدین قسام که شاخه نظامی حماس را نمایندگی می‌کند را می‌توان قوی‌ترین و تأثیرگذارترین جریان نظامی مقاومت فلسطینی علیه رژیم صهیونیستی در بیست سال گذشته دانست.

نام این کتائب برگرفته از شهید شیخ عزالدین قسام یکی از رهبران مبارزان فلسطینی در سال‌های دهه ۱۹۱۰ تا ۱۹۳۰ میلادی است که با اشغالگران انگلیسی و مهاجران یهودی به مبارزه می‌پرداخت. عزالدین قسام طی سال‌های طولانی با نیروهای انگلیسی به مبارزه پرداخت و در سال ۱۹۳۵ میلادی در حیفا به شهادت رسید. وی هدف خود را جلوگیری از تحقق اهداف شوم ملت یهود در تشکیل کشوری

شهید صلاح شهاده، شهید یحیی عیاش، یحیی سنوار، شهید عماد عقل، محمود مبحوح افرادی‌اند که از آنان به عنوان مؤسسان قسام یاد می‌شود. رهبر کنونی کتائب عزالدین قسام بر عهده محمد ضیف است که پس از ترور شهید الجعبری در آغاز جنگ ۵۱ روزه در سال ۲۰۱۲ به این سمت انتخاب شد.

یهودی در فلسطین و هم‌چنین تشکیل یک کشور عربی اسلامی در فلسطین قرار داده بود. شعار نهضت شیخ عزالدین قسام «سرانجام جهاد، پیروزی یا شهادت است» ثبت شده. عزالدین قسام به دلیل تفکرات و نوع مبارزه مسلحانه‌اش حتی پس از شهادتش به عنوان یک الگو در میان فلسطینیان مطرح بود.[۲]

مبارزان اولیه کتائب عزالدین قسام یک گروه نظامی بودند که در سال ۱۹۸۴ یعنی چند سال پیش از اعلام تشکیل جنبش حماس تحت عنوان مجاهدین فلسطینی تشکیل شد. این جنبش پس از تشکیل حماس به طور رسمی زیرمجموعه این جنبش و شاخه نظامی آن تحت عنوان کتائب شهید عزالدین قسام قرار گرفت. شاخه نظامی حماس با اسارت دو سرباز صهیونیست در سال ۱۹۸۹ به طور علنی اعلام موجودیت نمود؛ اما در سال ۱۹۹۲ گردان‌های نظامی شهید عزالدین قسام زیر نظر شهید یحیی عیاش رسماً اعلام موجودیت کردند. حماس تنها راه را مقاومت و راه حل دو دولت را خیانت به آرمان فلسطین می‌داند. اصول حماس مبارزه مسلحانه، آزادی کل فلسطین و تشکیل دولت اسلامی است.

در سایت کتائب عزالدین قسام، هدف کلی این گروه این گونه تعریف شده است: «هدف گردان‌های قسام، آزادی تمام فلسطین از دست اشغالگران صهیونیستی است که از سال ۱۹۴۸ به زور آن را اشغال کردند و نیز به دنبال احقاق حقوق ملت فلسطین هست. گردان‌های قسام به عنوان جزئی از جنبش قانونی آزادی ملی با تمام توان برای بسیج و رهبری ملت فلسطین و

از جنگ ۲۲ روزه به این سو جنبش جهاد اسلامی وزن و جایگاه بسیار بیشتری پیدا کرده است. در جنگ ۲۲ روزه جهاد اسلامی با انجام عملیات‌های مختلف و همچنین شلیک موشک فجر۵ به سوی تل‌آویو توجه بسیاری را به خود جلب کرد.

جمع آوری منابع، نیروها و تمام امکانات، تحریک و بیدارسازی امت عربی و اسلامی در مسیر جهاد در راه خدا و برای آزادی فلسطین تلاش می‌کند.»[۳]

کتائب عزالدین قسام در رویکردهای خود علناً بر اسلام‌گرایی و جهاد تأکید داشته و همواره سعی کرده است مؤلفه‌های اسلامی و مذهبی را در عملیات‌ها، همایش‌ها و موضع گیری‌هایش زنده نگه دارد.

شهید صلاح شهاده، شهید یحیی عیاش، یحیی سنوار، شهید عماد عقل، محمود مبحوح افرادی‌اند که از آنان به عنوان مؤسسان قسام یاد می‌شود. رهبر کنونی کتائب عزالدین قسام بر عهده محمد ضیف است که پس از ترور شهید الجعبری در آغاز جنگ ۵۱ روزه در سال ۲۰۱۲ به این سمت انتخاب شد.

کتائب عزالدین قسام طی سال‌های طولانی مبارزه اقدامات بزرگی داشته است. برخی از آنان عبارت‌اند از پیروزی سال ۲۰۰۶ در نوار غزه و خروج رژیم صهیونیستی از این منطقه، مقاومت و شکست رژیم در نبردهای ۲۲، ۵۱ و ۸ روزه، ابداع و آغاز عملیات‌های انفجاری و شهادت طلبانه در مقابل رژیم صهیونیستی، پیشرفت‌های نظامی، موشکی و...، در اسارت داشتن چندین سرباز صهیونیست، انجام تبادل اسرا با رژیم صهیونیستی و....

کتائب شهدای الاقصی در سال ۲۰۰۰ با آغاز انتفاضه سوم به دستور یاسر عرفات تشکیل شد. کتائبی که تاکنون فرآیند پرفراز و نشیبی را طی کرده است. اصلی‌ترین ویژگی این گروه ملی‌گرایی فلسطینی و عدم اعتقاد به ایدئولوژی دینی و اسلامی است و می‌توان آنان را یک جریان نظامی سکولار فلسطینی نامید.

۲- سرایا القدس از جنبش جهاد اسلامی

جهاد اسلامی را می‌توان از قدیمی‌ترین جنبش‌های مقاومتی فلسطین دانست. سرایا القدس شاخه نظامی جنبش جهاد اسلامی است. سرایا القدس برخلاف گروه نظامی کتائب عزالدین قسام که پیش از جنبش حماس هم وجود داشتند، کاملاً برآمده از جنبش جهاد اسلامی است. جهاد اسلامی در سال ۱۹۷۹ از سوی شهید فتحی شقاقی متشکل از جوانان فلسطینی محصل در دانشگاه‌های مصر پس از بازگشت به غزه و با الگو گیری از انقلاب اسلامی و مشی امام خمینی رحمه‌الله علیه پایه گذاری شد. این جنبش در دهه ۸۰ میلادی به مرور به یک گروه مبارز مسلحانه تبدیل شد. نخستین و مشهورترین تشکیلات نظامی این جنبش سرایا القدس است. پس از ترور فتحی شقاقی در مالت از سوی موساد در سال ۱۹۹۵ رمضان عبدالله شلح رهبری این جنبش را در اختیار گرفت.

اصول این جنبش و سرایا القدس عبارت‌اند از: عدم به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی، مخالفت با راه‌حل دو دولت و عدم ورود به سیاست. جهاد اسلامی کاملاً یک جنبش مقاومتی و متکی بر قدرت نظامی است. به نوعی می‌توان گفت سرایا القدس اصلی‌ترین جریان و بازوی این جنبش است؛ زیرا جهاد اسلامی تاکنون در هیچ انتخابات، مذاکرات سازش یا صلح فلسطینی شرکت نکرده است. از جنگ ۲۲ روزه به این سو جنبش جهاد اسلامی وزن و جایگاه بسیار بیشتری پیدا کرده است. در جنگ ۲۲ روزه جهاد اسلامی با انجام عملیات‌های مختلف و همچنین شلیک موشک فجر۵ به سوی تل‌آویو توجه بسیاری را به خود جلب کرد.

گردان‌های قدس وابسته به جهاد اسلامی پس از جنگ ۲۲ روزه در سال ۲۰۰۹ که در کنار حماس حضور فعالی در زمینه‌ی شلیک موشک‌ها داشتند، نقش پررنگی در واکنش به حملات رژیم صهیونیستی تاکنون به نمایش گذاشته‌اند. تا قبل از جنگ ۸ روزه در سال ۲۰۱۲ ما شاهد این بودیم که گردان‌های قدس به یکی از فعال‌ترین

گروه‌های جهادی در منطقه غزه تبدیل شده بودند و از عدم همراهی حماس در شلیک موشک‌ها و همچنین تلاش برای آتش‌بس انتقاد می‌کردند که این امر باعث شد تا رژیم اشغالگر قدس در طی چند سال اخیر دست به ترور رهبران و موشک‌باران مناطق وابسته به جهاد اسلامی بزند.

با شروع جنگ هشت روزه، پیشرفت و توسعه‌ی موشکی و نظامی جهاد اسلامی همگان را متعجب کرد. گردان‌های قدس بیش از ۹۰۰ موشک و خمپاره به سمت شهرک‌ها و مواضع صهیونیستی شلیک کردند که ۶۳۰ قبضه از آن‌ها در جنگ ۸ روزه شلیک شد. نوع و هدف این تجهیزات به شرح زیر بودند:

—هدف قرار دادن تل‌آویو با موشک فجر-۵ برای اولین بار.

—هدف قرار دادن شهر «بات یام» با موشک فجر-۳ برای اولین بار.

—هدف قرار دادن پایگاه نظامی صهیونیست‌ها با موشک کورنت.

—هدف قرار دادن قایق‌های جنگی رژیم صهیونیستی در سواحل غزه با ۵ موشک ساحل به دریا.

— هدف قرار دادن شهرهای صهیونیستی که بیش از ۴۰ کیلومتر با نوار غزه فاصله دارند با ۳۷۷ موشک گراد.

— هدف قرار دادن شهرک‌ها و پایگاه‌های صهیونیستی با ۱۴۸ موشک قدس، موشک ۱۰۷، C۸K و خمپاره‌های سبک و سنگین.[۴]

جنبش جبهه مردمی برای آزادی فلسطین از گروه‌های چپ‌گرای فلسطینی است. این جنبش یک گروه ضد امپریالیستی است و رژیم صهیونیستی را مولد صهیونیسم جهانی می‌داند. در سال ۱۹۶۷ با ادغام دو گروه از جوانان فلسطینی و جبهه آزادی فلسطین تشکیل شد.

این روند در جنگ ۵۱ روزه در سال ۲۰۱۴ هم ادامه پیدا کرد و سرایا القدس به یکی از اصلی‌ترین جریان‌های فلسطینی مقاومت در کنار حماس تبدیل شد. در پایان می‌توان وضعیت کنونی سرایا القدس را مناسب و رو به پیشرفت طی یک دهه گذشته دانست. نقطه عطف آغاز قدرت یابی نقش سرایا القدس را می‌توان جنگ ۲۲ روزه در سال ۲۰۰۹ دانست که در جنگ ۵۱ روزه به اوج رسید.

۳-کتائب شهدای الاقصی از فتح

کتائب شهدای الاقصی در سال ۲۰۰۰ با آغاز انتفاضه سوم به دستور یاسر عرفات تشکیل شد. کتائبی که تاکنون فرآیند پر فراز و نشیبی را طی کرده است. اصلی‌ترین ویژگی این گروه ملی‌گرایی فلسطینی و عدم اعتقاد به ایدئولوژی دینی و اسلامی است و می‌توان آنان را یک جریان نظامی سکولار فلسطینی نامید. در زمان تشکیل این گروه، جهاد المعارین رهبری آن را بر عهده گرفت. وی از مخالفین قرارداد اسلو است و از دهه ۸۰ بارها دستگیر و تبعید شده بود. جهاد المعارین در سال ۲۰۰۲ بر اثر انفجار خودرویش به شهادت رسید.[۵]

کتائب ابوعلی مصطفی زیر مجموعه جنبش اولیه این جریان است که امروزه با نام جبهه مردمی برای آزادی فلسطین از آن نام برده می‌شود. رهبر جبهه مردمی برای آزادی فلسطین تا سال ۲۰۰۰ جرج حبش بود و سپس ابوعلی مصطفی جایگزین وی شد.

این جنبش امروزه بیشتر در نوار غزه فعال است و متأسفانه اختلافاتی میان آنان و دیگر گروه‌های مقاومت وجود دارد؛ هرچند در برهه‌هایی همکاری میان آنان به سطح عالی هم رسیده است. یکی از اقدامات این گروه، اسارت یک سرباز ارتش صهیونیستی است.

رسانه‌های صهیونیستی اعتراف نمودند که سانی تومن یرون سرباز رژیم صهیونیستی از سوی گردان‌های شهدای الاقصی –لشکر شهید نضال العامودی- در جنگ ۵۱ روزه به اسارت درآمده است.[۶]

این گونه اقدامات و نقش گردان شهدای الاقصی در زمان انتفاضه دوم موجب شد در جلسه ماه فوریه ۲۰۱۵ هیات منصفه امریکا، تشکیلات خودگردان و سازمان آزادی‌بخش را مسئول شش حمله‌ای بداند که در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۴ در منطقه قدس رخ داد و به گردان‌های شهدای الاقصی و جنبش حماس نسبت داده شد. در حملات انفجاری و تیراندازی مذکور ۳۳ نفر از جمله چند آمریکایی کشته و ۴۵۰ نفر نیز زخمی شدند.

تشکیلات خودگردان و سازمان آزادی‌بخش فلسطین (ساف) از دادگاه استیناف امریکا خواستار آن شدند تا حکم صادر شده برای پرداخت جریمه ۶۵۵ میلیون دلاری به خانواده‌های آمریکایی که این دو نهاد فلسطینی را متهم به حمایت از حملات تروریستی در رژیم صهیونیستی کرده‌اند، لغو شود.[۷]

گردان‌های شهدای الاقصی در جنگ ۵۱ روزه نقش بسزایی داشتند. این گروه در سال ۲۰۰۷ در کرانه باختری توسط محمود عباس خلع سلاح شده بود اما دوباره در حال تجهیز و مسلح شدن هستند و در چندین نوبت اقدام به تیراندازی در کرانه باختری کرده‌اند.

اما شاید موضوعی که باید به آن بیشتر توجه کرد، برخی تنش‌های پیشین و ادامه‌دار میان کتائب شهدای الاقصی و عزالدین قسام است. به‌گونه‌ای که گردان‌های شهدای الاقصی بارها خواهان تسلیم مدیریت نوار غزه به سازمان آزادی‌بخش فلسطین شده‌اند و فتح هم بارها ربوده و کشته شدن برخی از رهبران گردان‌هایش را به متوجه حماس نموده است.

هم‌چنین از سوی دیگر تحت فشار قرار گرفتن برخی از گردان‌ها از سوی محمود عباس بالاخص در سال‌های اخیر است. به طور مثال کمیته‌ی امنیتی به دستور محمود عباس، حقوق تعدادی از اعضای گردان‌های شهدای الاقصی، جناح شهید نضال العامودی را به اتهام جناح‌گرایی و عدم انضباط کاری قطع کرد. این تصمیم بعد از قطع حقوق ۲۱۹ نظامی به اتهام جناح‌گرایی و همکاری با محمد دحلان صورت گرفت. اخراج برخی از کارمندان و قطع حقوق آن‌ها باعث نارضایتی شدید در بین مردم غزه شده است. [۸]

۴-کتائب ابوعلی مصطفی از جبهه‌ی خلق برای آزادی فلسطین

جنبش جبهه مردمی برای آزادی فلسطین از گروه‌های چپ‌گرای فلسطینی است. این جنبش یک گروه ضدامپریالیستی است و رژیم صهیونیستی را مولد صهیونیسم جهانی می‌داند. در سال ۱۹۶۷ با ادغام دو گروه از جوانان فلسطینی و جبهه آزادی فلسطین تشکیل شد. احمد جبرئیل افسر نیروی هوایی سوریه و جرج حبش دو مؤسس اصلی آن بودند. این سازمان بر اثر اختلافاتی که درون آن نمایان شد، دو جریان تحت عنوان‌های فرماندهی کل و جبهه دموکراتیک به رهبری احمد جبرائیل و نایف حواتمه اعلام جدایی و انشعاب نمودند.

یکی از جریان‌هایی که اخیراً در نوار غزه اعلام موجودیت کرده، جنبش صابرین است. جنبشی که امام خامنه‌ای در صحبت‌های خود در ششمین کنفرانس حمایت از انتفاضه فلسطین نامی از آن نیاوردند. شاید بتوان عدم وزن سیاسی-نظامی و همچنین حساسیت‌های فرقه‌ای ایجاد شده نسبت به این جنبش را از دلایل عدم ذکر نام صابرین در کنار چهار کتائب نام برده شده دانست.

کتائب ابوعلی مصطفی زیر مجموعه جنبش اولیه این جریان است که امروزه با نام جبهه مردمی برای آزادی فلسطین از آن نام برده می‌شود. رهبر جبهه مردمی برای آزادی فلسطین تا سال ۲۰۰۰ جرج حبش بود و سپس ابوعلی مصطفی جایگزین وی شد. پس از شهادت ابوعلی مصطفی در سال ۲۰۰۱ براثر حمله موشکی رژیم صهیونیستی، احمد سعدات تا اکنون رهبری این گروه را بر عهده دارد. احمد سعدات بارها از سوی تشکیلات خودگردان دستگیر شده است و اکنون در زندان رژیم صهیونیستی در اریحا بازداشت است. امروز گروه اولیه برخلاف سال‌های اول تأسیس جنبش جبهه مردمی برای آزادی فلسطین، نقشی حاشیه‌ای و خنثی در معادلات فلسطین دارد و جایگاه پیشین خود را از دست داده است.[۹]

گروه نظامی این جنبش به یاد شهید ابوعلی مصطفی رهبر پیشین نام گذاری شده است. کتائب ابوعلی مصطفی، شاخه نظامی جبهه خلق برای آزادی فلسطین پس از انشعاباتی که نام برده شد، از سال ۱۹۹۹ به طور رسمی آغاز به کار کرد و در جریان انتفاضه مسجدالاقصی ملت فلسطین، توفیقات مهمی را در کارنامه مبارزاتی خود به ثبت رساند.

پیش از شهادت ابوعلی مصطفی دبیر کل این جبهه، شاخه نظامی مذکور از همان آغاز انتفاضه تحت عنوان نیروهای مقاومت خلق قوات المقاومه الشعبیه عملیات نظامی خود را انجام می‌داد، اما پس از ترور ابوعلی مصطفی و انشعابات نام آن تغییر یافت.

بررسی سابقه و تفکرات گروه‌های نظامی در فلسطین، نشان می‌دهد که علی‌رغم تفاوت عقیده و ماهیت مبارزه در آنان، اما هدف مشترک مبارزه با رژیم از طریق نظامی می‌تواند فرصت همکاری میان آنان را ایجاد نماید.

یکی از اقدامات این گردان، ترور وزیر گردشگری رژیم صهیونیستی به فاصله چهل روز پس از شهادت ابوعلی مصطفی بود. اقدامی که موجب شد از آن زمان روابط جنبش فتح و کتائب ابوعلی مصطفی بسیار تیره گردد. امری که زمینه درگیری های داخلی این دو گروه را در مناطق متعددی در کرانه غربی طی سال های بعد، مهیا کرد.[۱۰] حمله به یک پایگاه نظامی رژیم صهیونیستی در نوامبر ۲۰۰۶ و حمله به مقر انگلیسی ها در غزه در مارس ۲۰۰۶ از دیگر فعالیت های نظامی گردان های شهید ابوعلی مصطفی است. این جنبش در سال های اخیر اقداماتی را علیه رژیم صهیونیستی برعهده گرفته است. به طور مثال می‌توان به انجام عملیات شهادت طلبانه در قدس در آبان ۹۳[۱۱] و شلیک ۱۲ موشک به سرزمین های اشغالی در سال ۹۰ اشاره کرد.

سیاست های اعلامی و رفتارهای این کتائب به خوبی نشان می دهد که این گروه به دنبال مبارزه مسلحانه با رژیم صهیونیستی است؛ هرچند شاخه سیاسی جبهه مردمی برای آزادی فلسطین در سال ۱۹۹۹ پس از چند سال مخالفت، اسلو و پیامدهای آن را پذیرفت.

۵- جنبش صابرین

یکی از جریان هایی که اخیراً در نوار غزه اعلام موجودیت کرده، جنبش صابرین است. جنبشی که امام خامنه‌ای در صحبت های خود در ششمین کنفرانس حمایت از انتفاضه فلسطین نامی از آن نیاوردند. شاید بتوان عدم وزن سیاسی-نظامی و همچنین حساسیت های فرقه‌ای ایجاد شده نسبت به این جنبش را از دلایل عدم ذکر نام صابرین در کنار چهار کتائب نام برده شده دانست.

صابرین را می‌توان جوان‌ترین و متفاوت‌ترین جنبش فلسطینی نام برد. اصلی‌ترین تفاوت این جنبش با دیگر گروه‌های فلسطینی، شایعه شیعه بودن آن است. این جنبش در سال ۲۰۱۴ و دو ماه قبل از آغاز جنگ ۵۱ روزه در غزه اعلام موجودیت کرد. تشکیل این جنبش واکنش‌های زیادی بالاخص در میان برخی رسانه‌های رژیم صهیونیستی و رسانه‌های عربی مخالف ایران به همراه داشت. هشام سالم که اکنون دبیر کلی این جنبش را برعهده دارد، پیش از این از فرماندهان جهاد اسلامی بوده است. هشام سالم اسفند ۹۴ مورد یک ترور ناکام قرار گرفت.

صابرین بارها اعلام نموده شیعه بودن یک موضوع فرعی است و به وحدت در مبارزه معتقد است. برخی تحلیل گران به دلیل نقش و حاکمیت حماس در نوار غزه، اعلام موجودیت و فعالیت چنین گروه شیعی را بدون رضایت این جنبش غیرممکن می‌دانند و عدم اتخاذ موضعی علیه صابرین از سوی رهبران حماس را نشانه همکاری این دو جنبش می‌دانند. صابرین اصول خود را وحدت و یکپارچگی امت اسلامی، ایمان به جهاد و آزادسازی کامل فلسطین معرفی نموده است.

هشام سالم رهبر این جنبش در مصاحبه با شبکه فرانس پرس اعلام نمود که از ایران کمک دریافت می‌نماید و روابط خوبی با آن دارد. گرچه اطلاعات دقیقی از ساختار جنبش صابرین وجود ندارد، اما «ابو محمد» دبیر کل مجلس شورای جنبش صابرین در یکی از مصاحبه‌هایش تصریح کرد که این جنبش دارای مجلس شورایی است که تصمیمات مرتبط با جنبش در آن اتخاذ می‌شود.[۱۲]

تفاوت دیدگاه به دلیل تنوّع سلیقه در میان مجموعه‌ها امری طبیعی و قابل درک است و تا آنجا که در همین محدوده باقی بماند، چه بسا موجب هم‌افزایی و غِنای هرچه بیشتر مبارزات مردم فلسطین شود، لیکن مشکل از زمانی آغاز می‌شود که این اختلافات، به نزاع و خدای ناکرده درگیری بینجامد؛ که در این صورت جریان‌های مختلف، با خنثی

کردن قدرت و توان یکدیگر، عملاً در مسیری گام برمی‌دارند که خواست دشمن مشترک همه‌ی آن‌ها است.

جمع‌بندی

بررسی سابقه و تفکرات گروه‌های نظامی در فلسطین، نشان می‌دهد که علی‌رغم تفاوت عقیده و ماهیت مبارزه در آنان، اما هدف مشترک مبارزه با رژیم از طریق نظامی می‌تواند فرصت همکاری میان آنان را ایجاد نماید.

سیاست جمهوری اسلامی در قبال مسئله فلسطین همواره بر یک اصل ثابت استوار بوده و آن این است که هر شخص و گروهی که مقابل اشغالگری رژیم صهیونیستی بایستد از وی حمایت خواهد کرد. جمهوری اسلامی ایران وظیفه خود می‌داند از گروه‌ها براساس میزان نزدیکی‌شان به آرمان آزادی فلسطین از هر سلیقه و ایدئولوژی‌ای حمایت و پشتیبانی نماید؛ نکته‌ای که امام خامنه‌ای در بخش پایانی سخنان خود در ششمین کنفرانس حمایت از انتفاضه بر آن تائید می‌کنند:

«کشورهای اسلامی و عربی و همه‌ی جریان‌های اسلامی و ملّی، موظّف‌اند در خدمت آرمان فلسطین قرار گیرند. حمایت از مقاومت، وظیفه‌ی همه‌ی ما است و هیچ‌کس حق ندارد در برابر کمک، از آنان انتظار ویژه‌ای داشته باشد. آری، تنها شرط کمک این است که این کمک‌ها در جهت تقویت بُنیه‌ی مردم فلسطین و ساختار مقاومت هزینه شود. پایبندی به اندیشه‌ی ایستادگی در برابر دشمن و مقاومت در همه‌ی ابعاد آن، ضامن استمرار این کمک‌ها است. موضع ما نسبت به مقاومت یک موضع اصولی است و ربطی به گروه خاصّی ندارد. هر گروهی که در این مسیر استوار باشد، با او همراه هستیم و هر گروهی که از این مسیر خارج شود، از ما دور شده است. عمق رابطه‌ی ما با

گروه‌های مقاومت اسلامی فقط به میزان پایبندی آنان به اصل مقاومت مرتبط است. نکته‌ی دیگری که باید به آن اشاره شود، اختلاف میان گروه‌های مختلف فلسطینی است. تفاوت دیدگاه به دلیل تنوّع سلیقه در میان مجموعه‌ها امری طبیعی و قابل درک است و تا آنجا که در همین محدوده باقی بماند، چه بسا موجب هم‌افزایی و غِنای هرچه بیشتر مبارزات مردم فلسطین شود، لیکن مشکل از زمانی آغاز می‌شود که این اختلافات، به نزاع و خدای ناکرده درگیری بینجامد؛ که در این صورت جریان‌های مختلف، با خنثی کردن قدرت و توان یکدیگر، عملاً در مسیری گام برمی‌دارند که خواست دشمن مشترک همه‌ی آن‌ها است. مدیریّتِ اختلاف و تفاوت نگرش و سلیقه، هنری است که همه‌ی جریان‌های اصلی باید آن را به کار گیرند و به گونه‌ای برنامه‌های مختلف مبارزاتی خود را برنامه‌ریزی کنند که فقط به دشمن فشار آورد و موجب تقویت مبارزه شود. اتّحاد ملّی بر اساس برنامه‌ی جهادی، ضرورتی ملّی برای فلسطین است که انتظار می‌رود همه‌ی جریان‌های مختلف در جهت عمل به خواست همه‌ی مردم فلسطین برای تحقّق آن بکوشند.»[۱]

منابع:

[۱]«بیانات در ششمین کنفرانس بین‌المللی حمایت از انتفاضه فلسطین»(۱۳۹۵/۱۲/۳):
http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=35712

[۲]«شهید شیخ عزالدین قسام از لاذقیه تا حیفا»، مرکز اطلاع‌رسانی فلسطین، قابل بازیابی در پیوند زیر:
https://farsi.palinfo.com/8057

[۳]تعریف عام بکتائب القسام:

http://yon.ir/bHW38

[۴] محمد محسن فایضی، «جهاد اسلامی از جنگ ۲۲ روزه تا مقاومت ژوئیه»، اندیشکده راهبردی تبیین، منتشرشده در تاریخ ۱۱ مرداد ۱۳۹۳، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://www.tabyincenter.ir/11559

[۵] القائد الفلسطینی/الشهید جهاد العمارین بقلم: د. خضر عباس:
https://pulpit.alwatanvoice.com/articles/2015/01/07/353403.html

[۶] «سرنوشت سانی تومن چه شده است؟»، وب‌سایت خبرگزاری ندا، منتشرشده در تاریخ ۱ شهریور ۱۳۹۴، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://nedains.com/fa/news/312087

[۷] «ساف و تشکیلات خودگردان از امریکا خواستند حکم جریمه ۶۵۵ میلیون دلاری را لغو کند»، وب‌سایت خبرگزاری ندا، منتشرشده در تاریخ ۲۵ فروردین ۱۳۹۵، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://nedains.com/fa/news/313596/

[۸] «قطع حقوق تعدادی از اعضای «گردان‌های شهدای الاقصی نوار غزه» توسط تشکیلات خودگردان»، وب‌سایت خبرگزاری ندا، منتشرشده در تاریخ ۲۶ بهمن ۱۳۹۳، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://nedains.com/fa/news/309880

[۹] «شناخت گروه‌های فلسطینی»، اندیشکده راهبردی تبیین، منتشرشده در تاریخ ۳۰ تیر ۱۳۹۵، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://www.tabyincenter.ir/13361

[۱۰] سیاوش فلاح پور، «تاریخ مقاومت و حقیقتی به نام گردان‌های شهید ابوعلی مصطفی»، وب‌سایت خبرگزاری قدس آنلاین، منتشرشده در تاریخ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://qudsonline.ir/news/526469

[۱۱] «گردان‌های «شهید ابوعلی مصطفی» مسئولیت عملیات استشهادی در قدس را بر عهده گرفت»، وب‌سایت خبرگزاری نسیم آنلاین، منتشرشده در تاریخ ۲۷ آبان ۱۳۹۳، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://nasimonline.ir/Content/Detail/950340

[۱۲] «شناخت گروه‌های فلسطینی»، اندیشکده راهبردی تبیین، منتشرشده در تاریخ ۳۰ تیر ۱۳۹۵، قابل بازیابی در پیوند زیر:

http://www.tabyincenter.ir/13361

در نوشتار پیش رو به معرفی گروه‌های مقاومت فلسطین، سرایا القدس از جنبش جهاد اسلامی، کتائب عزّالدّین قسّام از حماس، کتائب شهداء الاقصی از فتح، کتائب ابوعلی مصطفی از جبهه ی خلق برای آزادی فلسطین و جنبش تازه تاسیس صابرین پرداخته شده است.

نشانی پایگاه اینترنتی: www.Tabyincenter.ir

شماره تماس جهت اعزام سخنران: ۰۲۱-۲۶۱۵۳۲۳۹